

- mensen maken de stad -

WAT MAAKT WERKEN IN UTRECHT INTERESSANT EN LEUK?

14 mensen
vertellen over hun werk!

DE CABARETIÈRE

Renate Reijnders

Drie jaar stond ze met het Humorcollege in de theaters. Renate Reijnders hoopt de zalen opnieuw te veroveren met haar nieuwe voorstelling het Liefdescollege. Een van haar try outs hield ze in het Werftheater, een dampende zaal in een werfkelder. Populair bij cabaretiers en stand-up comedians.

Reijnders volgde 13 jaar geleden de liefde naar Utrecht. Een stad die haar niet geheel onbekend was, want Kim Goedegebure met wie ze vijftien jaar cabaret maakte, kwam er vandaan. Het duo Reijn & Goed ontmoette elkaar op de Toneelschool in Arnhem. Reijnders was al zeven keer afgewezen op de Kleinkunstacademie, en moest toch iets, lacht ze gekscherend. Die keuze legde haar geen windeieren. Het cabaretduo Reijn & Goed won het Leids Cabaret Festival, en toen ging het snel. 'We hebben geweldige jaren gehad, waarin we gegroeid

zijn in ons vak. Nu gaan we ieder ons eigen weg. Ik moest mezelf echt opnieuw uitvinden. Al die jaren was het wij tegen de wereld, en opeens stond ik er alleen voor.'

Ze houdt van de glamour en het applaus in de theaters, maar die glamour heeft ook een schaduwzijde: het vluchtige contact. Daarom geeft ze ook humortrainingen aan het bedrijfsleven. 'Bij trainingen leer ik mensen beter kennen. Die combi houdt me in evenwicht.' Reijnders heeft een imposant rijtje bedrijven op haar cv staan, waaronder de Rabobank, de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit en de Belastingdienst. Eentje die ze graag onderhanden zou nemen: de NS, en dan vooral de baliemedewerkers, lacht ze. 'Hoe fijn is het als mensen je tegemoet treden met een lach of een grap. Met humor maak je contact met de klant en je collega's. Doorbreek je het ijs. Tijdens meetings breng je met humor lucht in het geheel. Hoe vaak is een kantoor niet saai of zwaar? Met

een kwinkslag kom je heel anders thuis. En dat hoeft echt allemaal niet zo overdreven.'

Dus gaat Reijnders op zoek naar die verborgen humor. 'Iedereen heeft humor, maar niet iedereen durft grappig te zijn. Ik begin heel basic met een running gag, een grap die al vele malen verteld is, thuis of door collega's. Je kent ze wel. Met humor in het leven staan, is niet eng. Dat leren ze van mijn training.'

— **LEKKERE KOFFIE:** *Café Elize, naast het Conservatorium. 'Je hoort de klassieke zanglessen.'*

— **ZAKENAFSPRAAK:** *Het Gegeven Paard*

— **MET DE KINDEREN:** *'Met een kano door de grachten'*

DE PROJECTONTWIKKELAAR

Arda Basak

De vraag van de gemeente Utrecht was om 'het afvoerputje' van Utrecht op de kaart te zetten. Velen willen hun handen er niet aan vuil maken, maar ontwikkelaars Arda en zijn collega Bob van Lingotto wél. Dit is nu net hun piece of cake. En of dat aan zijn jeugdige onbevangenheid ligt, laat hij lachend in het midden. Hij en zijn team hebben gewoon een goede neus voor mooie projecten, en plezier in plekken ontwikkelen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, zegt hij. En het liefst een plek waar het nu een zootje is. 'Ik haal daar energie uit.'

Met Lingotto stelde hij een team op, en ze wonnen de tender van de gemeente.

Arda studeerde anderhalf jaar geleden af aan de TU Delft. In ontwerpen was hij niet zo goed, maar wel in het beoordelen hiervan. Lingotto stond bovenaan zijn lijstje favoriete werkgevers. 'Omdat ze net even anders zijn dan de rest.' Tijdens zijn studie maakte hij met medestudenten leegstaande gebouwen geschikt voor tijdelijke studentenhuisvesting. 'Ik hou ervan om net over het randje te gaan met ideeën. Lingotto doet precies hetzelfde. Als student was ik verliefd op hun A'DAM Toren. Ik droomde van dit soort projecten.'

Voor het Smakkelaarsveld was hij eigenlijk te druk. Maar het gebied liet hem niet los. De eis van de gemeente Utrecht: graaf het ontbrekende stukje Leidsche Rijn uit, breng het park terug en voeg woningen toe.

En dat kan door er vastgoed aan toe te voegen. Een park met woningen, cultuur en dienstverlening klinkt niet zo heel ingewikkeld, maar Arda en zijn team gaan een stukje verder. Voor het bepalen van het meest optimale bouwvolume hebben ze computers ingezet. Dat maakt het plan bijzonder. 'Normaal bepaalt alleen de architect. Nu hebben we ook computers op basis van parameters laten rekenen wat de meest optimale bouwvorm is. Met het doel een gezond park en gezonde woningen te krijgen.'

Voeg daar een cultureel sausje van Utrechtse smaakmakers en uitstekende architecten aan toe en dan krijg je iets unieks. Bij het project betrekken ze muzikanten Colin en Erik Benders van Kytopia, kwartiermaker Lara Simons en creatief ondernemer Hans van Rijsbergen bij de ontwikkeling van het Smakkelaarsveld.

'Samen bedenken we iets moois. Er komt een tof horecapaviljoen op een van de daken in het park. Een rooftop is bijzonder in Utrecht. Onder het park ontstaat een holle ruimte. De holte vullen we op met zand of we maken er een bunker voor culturele evenementen van. Denk dan aan zwoele jazzavonden en overdag bijvoorbeeld een hiphop feest. Alles moet mogelijk zijn. En, als het laatste stukje Leidsche Rijn uitgegraven is en de hele stad via water bereikbaar is, kun je straks aanmeren in het haventje onder het Smakkelaarspark.'

— **FAVORIETEN:** *'Mijn route ligt nu nog tussen het Smakkelaarsveld en het Stads-kantoor, maar in de toekomst zal ik vaak op de rooftop op het Smakkelaarsveld te vinden zijn.'*

DE LANDSCHAPSARCHITECT

Martin Knuijt

Parken, pleinen en groenstroken worden nogal eens op het laatste plan gezet, is de ervaring van landschapsarchitecten. Zo niet bij de plannen voor de Merwedekanaalzone, waarvan het laatste deel in 2022 wordt opgeleverd. Landschapsarchitect Martin Knuijt van ORKA Landschapsarchitecten is erbij vanaf het eerste uur. Werken aan een gezonde stad is van groot belang. Steden veranderen de laatste jaren klimaatactief immers drastisch.

‘Kijk eens naar de hittegolven afgelopen zomer. Hittestress in steden moet voorkomen worden. Steden zijn negen graden warmer dan het omliggende gebied. Dit is een probleem voor ouderen en zieken; hitte veroorzaakt zelfs sterfte. Dit kun je voorkomen door op een andere manier om te gaan met openbare ruimte. Door veel groen te planten, gaat de temperatuur omlaag door de waternevel die ontstaat. Voor de klimaatopgave is het essentieel om oplossingen in de steden te vinden. Opwarming in de stad heeft puur met de inrichting van je stad te maken.’

In Merwede wordt er royaal beplant, resulterend in een rijke biotoop, en is er voldoende open water door middel van zijkanalen. Deze kanalen zijn gelinkt aan

park Transwijk. ‘Het hemelwater wordt tijdelijk opgevangen in een robuust watersysteem. Dan krijg je ook niet zoveel overstromingen en schade.’

Ook in de bestaande stad kun je voor voldoende afwisseling zorgen, stelt Knuijt.

‘In Utrecht worden 20.000 zieke essen gekapt; een monocultuur is bevattelijker voor een ziekte. De overgebleven gezonde bomen kun je aanvullen met andere soorten en heesters en kruiden, ook op stenige en historische plekken zoals de Catharijnesingel. Dit soort plekken kunnen we verder vergroenen en water op een slimme manier opvangen als een straat bijvoorbeeld vernieuwd wordt.’

Kleine maatregelen kunnen al voor groots effect zorgen, stelt hij.

‘Als je aan een singel verder uit elkaar plant, krijg je microwinden. Dat is meer verkoelend dan massieve aanplant. In de binnenstad, boven de werfkelders, kun je onder de werf tijdelijk water opslaan in plaats van water via spuiters weg laten lopen. Indien nodig

kun je het water gebruiken. Zulke kleine maatregelen geven groots resultaat.’ Een andere suggestie: ‘Plant bomen op open plekken dan wordt het aantrekkelijker voor mensen om er te gaan zitten. Krijg je weer reuring op een eens verlaten plek.’

ORKA Landschapsarchitecten werkt wereldwijd, maar in zijn eigen stad bezig zijn, vindt Knuijt toch wel speciaal. ‘We werken weliswaar internationaal, maar uiteindelijk kan dit niet zonder dat je in je eigen stad bezig bent. Met z’n allen maken we de stad. Merwede is een prachtig voorbeeld van hoe de stad van morgen eruit ziet.’

— **RESTAURANT:** Elvi. ‘Onze achterburen.’

— **FESTIVAL:** Parade

— **PUBLIC SPACE:** De grachten

DE ORGANISATOR

Emile Faulborn

Na het afronden van zijn studie rechten in Utrecht concludeerde Emile Faulborn dat zijn hart lag bij de natte horeca en begon al snel voor zichzelf. Samen met zakenpartner Michiel Marcelis opende hij de ene na andere Utrechtse horecazaak: café De Dijk, restaurant Avond, Bodega Copa en discotheek KostenKoper. Tot twee jaar geleden waren de ‘kroegtijgers’ nog regelmatig op de werkvloer te vinden, maar ze hadden de handen ook vol aan het zeven jaar geleden opgezette evenementenbureau FOUR Entertainment – met daarin nog twee zakenpartners uit de radio- en tv-wereld –, zodat ze wel een keuze móesten maken. De horecazaken werden verkocht. ‘Met pijn in het hart,’ zegt, Faulborn. Hij houdt

ervan om mensen een goede avond te bezorgen. Dat ze thuis komen en zeggen: ‘Binnenkort weer.’

Met het festival TREK heeft hij zo’n succes in handen. En, helemaal afscheid van de horeca hoeft hij met deze mega publiekstrekker, niet te nemen. Het bekende foodtruckfestival met muziek, (straat)theater, kleinkunst en ander entertainment zag het levenslicht in Utrecht. Dé stad waar hij woont en werkt. Zijn bakermat. ‘Utrecht is een stad die open staat voor vernieuwende dingen. Een jaar of vijf geleden zag je de opkomst van foodtrucks op festivals. Eerder zagen wij al dat bezoekers bleven hangen bij de trucks, terwijl we op het hoofdpodium topartiesten hadden staan. Ik wist dat we hier iets mee moesten doen. We bedachten TREK, een festival in stadsparken in de negen grote steden.’

Met een vaste bezetting foodtrucks reizen ze door het land. Eenmaal in de stad, voegen lokale foodtruckers zich bij het gezelschap. ‘We geven lokale talenten een podium. Niet alleen op het gebied van eten en drinken, maar ook artiesten kunnen zich inschrijven. Dat is het mooie van TREK.’

Dit succes had Faulborn niet voor ogen bij de start. Ook niet dat de NS kortingsacties organiseert naar zijn festival of dat er een eigen foodtruck kookboek op de plank ligt en TREK samenwerkt met de zender 24Kitchen. Het meest blij is hij met de TREKformule: een ongedwongen festival voor alle leeftijden. ‘Op TREK betaal je 2,50 euro voor je festivalglas, en daar doe je een heel weekend mee. We heffen verder geen entree. Als ik dan de volgende dag mensen in de rij zie staan met mijn TREKglas om nog een dag door te brengen op het festivalterrein, voel ik me trots.’

— **LEKKERE KOFFIE:** ‘Ik drink geen koffie.’

— **FESTIVAL:** ‘Mijn eigen festival JOY. Mag dat ook?’ (Sushi en asian streetfood)

— **RESTAURANT:** Brasserie Zocher. ‘De eigenaar reist vaak en kijkt wat er elders leeft. Jaren geleden kwam hij al met tien gin-tonics op de kaart, en was zijn tijd vooruit.’

DE RETAILDESKUNDIGE
Gijs Bessem

Vraag je managng partner Gijs Bessem van KroesePaternotte naar zijn retailvisie op de stad Utrecht, dan brandt hij los. Laat hij dan voorop stellen dat Utrecht een geweldige centraal gelegen stad is met een prachtig monumentaal stadshart. Enige kanttekening: teveel winkels. 'Toch flikken ze het, en gaan ze het redden ook. En dat komt puur omdat het Utrecht is.'

En waarom flikken ze het? Volgens Bessem omdat Utrecht naast een modern jasje een zwaar gezellige binnenstad heeft met een goede universiteit en hogeschool, prima horecafaciliteiten en voldoende parkeergelegenheid. Bovendien is Utrecht goed bereikbaar met openbaar vervoer. 'Vanaf het CS en Hoog Catharijne val je zo de binnenstad in.'

En dan over die vele m2 winkelgebied. Utrecht is meer dan de binnenstad alleen. Je moet Overvecht, Leidsche Rijn, Kanaleneiland en de centra in Nieuwegein en Houten meerekenen, stelt hij. 'Het is een uitdaging geweest om het nieuwe Leidsche Rijn met 38.000 m2 gevuld te krijgen. De retailmarkt lag op apegapen. Wat moet een retailer met een tweede, derde of vierde vestiging binnen de gemeentegrenzen? Aan de andere kant komen er daar alleen maar woningen bij, en die mensen

consumeren ook. Dus komt het uiteindelijk ook wel weer goed, maar een gewonnen race is het niet.'

De oudere, wat verloederde centra In Overvecht en op Kanaleneiland zullen het alleen met een make-over gaan het redden, denkt hij. En daarbij zullen winkels sneuvelen. 'Zet op die plek woningen neer; de markt is goed.'

Het uitontwikkelde Hoog Catharijne vindt hij een mooi project, maar ook dat centrum vullen niet zonder de nodige kleerscheuren. 'Nog steeds zoeken wij retailers voor ze. Ook al is het nog zo'n mooi project, (internationale) retailers zijn schuchter geworden. Op Hoog Catharijne werken ze nu met omzethuur. Dat geeft flexibiliteit aan ondernemers, en wij als vastgoedeigenaren denken en ondernemen met ze mee.'

Verschuivingen zie je ook in de binnenstad. Retailers laten daar

een stek achter voor het moderne Hoog Catharijne. En dat zorgt weer voor leegstand. 'Zo verleg je het probleem.' Zwaarmoedig ziet Bessem dit weer niet. 'Bij leegstand gaan prijzen omlaag en gaat het kriebelen bij creatieve vernieuwende ondernemers. Dat is het leuke van de markt nu, dus vóór de consument.'

En als hij dan nog een puntje van kritiek mag leveren op datzelfde mooie Hoog Catharijne: 'Die gevel had net zo goed in Purmerend kunnen staan. Het Vredenburg is de Dam van Utrecht. Kun je dan niks anders dan een vinex gevel bedenken?'

— *RESTAURANT: Stadskasteel Oudaen en Winkel van Sinkel.*

— *PUBLIC SPACE: Neude. 'Leuk met al die terrassen.'*

DE GROENE ADVISEUR
Irene ten Dam

Anderen laten shinen, is haar rol. Programmamanager Irene ten Dam van de Economic Board Utrecht (EBU) jaagt aan, ondersteunt en verbindt mensen bij vernieuwende groene projecten. En die vernieuwing gaat verder dan zonnepanelen plaatsen en afval scheiden.

Het gaat bijvoorbeeld over een auto zoals de DeLorean uit Back to the Future. Een slimme auto, die in dit geval duurzame zonnepanelen inzet als je van A naar B moet, maar ook energie opslaat voor thuis om bijvoorbeeld te koken, tv te kijken of de was te doen. De auto als verlengstuk van je huis. Een idee van Robin Berg, bekend van het lokale snelle Lomboxnet in combinatie met slimme laadpalen. De taak van Ten Dam: partijen bij elkaar brengen, lobbyen en helpen bij het rond krijgen van de financiering.

Ten Dam werkte in de media, in de sales, maar zocht een baan met meer maatschappelijke relevantie. 'Ik voelde een construc-

tieve ontevredenheid, en verdiepte me in duurzame economie. Dat leek me de toekomst en sprak me aan. Thuis probeer ik zoveel mogelijk groen te leven. Ik eet minder vlees, scheid plastic, en goederen geef ik een tweede leven. Binnen Europa probeer ik zoveel mogelijk met de trein te reizen, maar ook ik 'ontkom' niet aan nu en dan vliegen.'

Het kan Ten Dam niet 'gek' genoeg. Blockchain technologie is ook zo'n idee waar Ten Dam warm voor loopt. In opdracht van de gemeente Utrecht bereiden BlockMaterials, Madaster en EBU een pilot voor in de circulaire bouw.

'Slechts drie procent van alle materialen in een gebouw wordt op een hoogwaardige manier hergebruikt als het gesloopt wordt. Als deze materialen worden hergebruikt, leidt dit tot minder CO2 uitstoot. Materialen zijn nu niet goed verhandelbaar voor hergebruik; de waarde is onbekend en eigendomsrechten zijn niet vastgelegd. Met blockchain geef je invulling aan rechten op materialen en objecten in je gebouw.

Daarmee koppel je de energietransitie aan de circulaire economie. Iedere deelnemer kan onderling transacties regelen. Een soort van transparant handelssysteem van materialen zonder inmenging van een centrale bank. Maar dit idee is nog ver weg hoor!'

Iets dichterbij huis is ANNE, een stichting zonder winstoogmerk met EBU als mede oprichter en participant. 'De stichting helpt alle Nederlanders naar energieneutraal. Het is een comfortabele (werk)plek waar je concrete maatregelen om je woning(en) te verduurzamen, kunt ervaren. Overdag wordt er door professionals samen gewerkt aan slimme oplossingen voor de grote uitdaging van gasloos wonen en leven. In de avonden en weekenden worden er activiteiten voor bewoners georganiseerd.'

— *ZAKENLUNCH: The Green House*

— *PAUZE: De Moreelse brug, 'Een leuk loopje.'*

DE SPORTIEVELING *Rob Druppers*

Hardlooptoer en voormalig middenafstandsatleet Rob Druppers trainde jarenlang de conditie van de jongens van FC Utrecht, en vele andere voetballers zoals Dirk Kuyt en Michel Vorm. Voetballers traint hij nog steeds maar nu vanuit zijn eigen toko: Running Academy, een winkel met een keur aan hardloopschoenen en artikelen en onafhankelijk advies. Plus de mogelijkheid om trainingen en workshops te volgen of een afspraak te maken met een fysiotherapeut of podoloog. En die zaak begon Druppers ook nog eens midden in de crisis.

‘Banken en leveranciers stonden niet om mijn initiatief te springen. De gemeente Utrecht was wél positief. Toch liet ik mijn plan niet varen, ook niet na het mooie aanbod om het betaald voetbal te blijven trainen. Met een eigen bedrijf kan ik zelf mijn doelen en dag bepalen. Mijn goede naam is mijn geluk geweest bij het opstarten van mijn bedrijf, en dat veel mensen in Nederland hardlopen. Hardlopen

is een populaire sport. Zowel recreatieve en topsporters weten mij te vinden, of ze nu een keer of vijf keer in de week hardlopen.’

Bezig zijn met wat je zelf het allerleukste vindt, is Druppers’ drive. Hij is dé man als het gaat om de perfecte schoenen verkopen – een hype nu: de Zwitserse schoen On Running met demping – training of workshop geven. ‘Ik vind het leuk om een sporter beter te maken, voorlichting en advies te geven. Als geen ander ken ik naast succes ook de teleurstellingen in de topsport. Ik was zelf nogal blessuregevoelig. Als ik toen wist wat ik nu weet, had me dat aardig wat blessures gescheeld. Ik kan een voetballer fit maken, zodat hij weer bij een club een contract verdient. Als dat lukt, ben ik een blij mens.’

Druppers leest alles wat hij voor handen krijgt over trainingen en hardlopen. Kijkt over de landsgrenzen; onlangs nog bij Inter Milan en Newcastle United. ‘Ik wil weten hoe zij werken. Van hun technieken steek je altijd iets op.’

Utrecht maakt dankbaar gebruik van zijn talent. Bij menig

hardloopevenement is Running Academy betrokken: de halve marathon, 10 en 15 kilometer run, de loop van Leidsche Rijn of de Urban Culture Run, een bijzondere culturele loop dwars door gebouwen in het centrum. ‘Normaal kom je niet in die gebouwen. Het is een fantastische loop, die snel vol zit. Duizend lopers is écht een maximum.’

— **LOOPKLEDING** Castore Running

— **MARATHON** Halve van De Haar, een ronde om het kasteel en de tuinen.

— **SPORTSCHOEN** On Running

DE DESKUNDIGE *Kees Faes*

Als adviseur en projectmanager bij SGS Search begeleidt Kees Faes de bouw en sloop op een duurzame manier, en certificeert gebouwen. SGS Search is als partner betrokken bij Cirkelstad Utrecht en door Economic Board Utrecht gevraagd om grondstoffenstromen van bouw- en slooprojecten van Utrecht en omgeving in kaart te brengen. Heb je die informatie tot je beschikking, en handel je slim met gebruikte bouwmaterialen, dan wordt die footprint ineens een paar maten kleiner. ‘De bebouwde omgeving heeft een aanzienlijke footprint, die zwaar meetelt in de impact op ons milieu. Dat we energie neutraal moeten bouwen, is iedereen wel van doordrongen. Dat materialen in kaart worden gebracht, en onderling verhandeld kunnen

worden is een jonge ontwikkeling. Om zo’n markt te creëren brengen we de grondstoffenstromen in kaart. In de provincie Utrecht zijn veel nieuwbouwprojecten, renovaties en transformaties die van dit systeem kunnen profiteren.’

Het opknippen van de stad in wijken, straten, gebouwen met al zijn elementen en grondstoffen is zinvol, zegt Faes.

‘Met het in kaart brengen van gebouwen, zowel nieuwbouw, bestaand en slooppanden, weet je waar de gebouwen uit bestaan. Stel een pand of woning in wijk X staan op de nominatie gesloopt te worden, en twee kilometer verderop wordt in wijk Y een jaar later een nieuw kantoorpand of woningen gebouwd. Dan weet je bijvoorbeeld hoeveel beton, staal, glas, hout of keramisch materiaal je nodig hebt, en je hebt inzicht in wat er uit het bestaande pand

— mensen maken de stad

beschikbaar komt. Dan kun je onderling materialen verhandelen en met hergebruikt materiaal gaan bouwen. Het scheelt ook nog eens of je maar enkele kilometers met grondstoffen hoeft te rijden of tientallen. Een flinke reductie in de CO2 uitstoot.’

Grondstoffen die gerecycled worden en in nieuwe bouwstoffen terug komen, gebeurt al volop in Nederland. Hergebruik van bouw-elementen gaat dus echt een stap verder. Als voorbeeld noemt Faes het prachtige ABN-AMRO paviljoen aan de Zuidas in Amsterdam, een circulair gebouw dat deels is opgebouwd uit bestaande materialen. ‘Om dit soort initiatieven breder uit te rollen is inzicht in grondstoffenstromen en het delen van kennis nodig. Partijen komen in contact met elkaar door middel van gegenereerde data. Je weet op tijd wat er vrij komt, en kunt ontwerpen vanuit het aanbod.’

De markt, projectontwikkelaar en woningcorporatie moeten wel willen, en inzien dat inzicht in wat in de toekomst vrij komt aan grondstoffen een duurzame manier van werken is. ‘Duizenden tonnen grondstoffen komen vrij. Wissel 06-nummers uit en bel elkaar.’

Een mooi Utrechts voorbeeld heeft Faes ook. In het Hof van Cartesius bouwen ze met bouw-elementen die elders vrijkomen. Bij dat project willen ze zelfs de hoofd-draagconstructie opbouwen uit hergebruikte elementen. ‘Dat is heel ambitieus. Ze gebruiken hiervoor een donorskelet. Als dit lukt, heeft de bouw iets moois in handen.’

— **WERKPLEK** Bistro op CS Utrecht. ‘Leuke ontmoetingsplek bij een ov-knooppunt. Je kunt er makkelijk met de trein komen en kunt de auto laten staan. Ze hebben goede koffie en lekker eten.’

— **PUBLIC SPACE** De Oude Gracht, het oude historische centrum

HET GEZICHT

Robbert Kalff

Hij is het gezicht van de lgbt-beweging in Utrecht. Kalff is eigenaar van gaykroeg Kalff – een van de twee gaykroegen in Utrecht – en organiseert Utrechts eigen botenparade. En dat deed hij uit recalcitrant gedrag, een gevoel van rechtvaardigheid. Kalff was met zijn boot op de Gay Pride in Amsterdam niet welkom. Belachelijk, stelde hij.

‘Grote organisaties met geld varen wel mee; en kleinere organisaties die het verschil maken in de gaycommunity worden niet gezien. Ik begrijp heel goed dat je een leuk gesponsord feest wil, maar je moet niet aan de boodschap voorbij gaan. Nog steeds worden homo’s die hand-in-hand lopen in elkaar geslagen. Ik kijk ook altijd om me heen als ik een man op straat kus, en ‘s avonds loop ik niet hand-in-hand over straat.’

Hij startte een protestactie op de Facebookpagina ‘Don’t rain on my parade’, en werd overspoeld met reacties. ‘Niemand uitte publiekelijk kritiek. Er ontstond een discussie met voor- en tegenstanders, en dat liep uit de hand. ‘Waarom ga je het niet zelf doen’, vroegen mensen. Dat was mijn bedoeling helemaal niet, ik wilde dat de pride in Amsterdam veranderde en niet een nieuwe starten in Utrecht. (Lachend) Toch had ik vorig jaar ‘mijn’ eerste Utrechtse botenparade met kleine organisaties die veel voor de homogemeenschap doen. 27 boten vaarden mee; 30.000 mensen keken langs het water. Juni 2018 waren er 50.000 bezoekers en 43 boten. Een aardige groei, en daar

ben ik uiteraard heel blij mee.’

Kalff merkt dat het best lastig is om de boodschap goed over te brengen. Volgens hem bepaalt de 30-jarige heteroman waar het in de maatschappij over gaat. ‘Gelukkig wordt de lgbt-gemeenschap mondiger. We willen zijn wie we zijn.’

Bij hem thuis aan de gracht hangt de Regenboogvlag uit; Utrecht is net zo tolerant als ieder andere willekeurige stad, denkt hij. In zijn gaykroeg speelt hij open kaart. Met een berg aan horeca-ervaring, dertig jaar in 22 zaken, nam hij de voormalige gaykroeg De Wolkenkrabber over. Een kroeg van faam, een naar binnen gekeerde zaak waar de ramen dichtgeplakt waren. ‘Ik wilde openheid én me onderscheiden door een hoge verblijfskwaliteit. In de Wol-

kenkrabber wilden mensen om wat voor reden dan ook anoniem uit. Die angst was ik zat. In Kalff kun je naar binnen kijken, alle geheimzinnigheid is weg. Ik heb een nieuw publiek moeten veroveren, en dat is gelukt. Bezoekers weten waar ik voor sta. Overigens is iedereen welkom; de buurvrouw loopt ook naar binnen voor een kop koffie.’

— **RESTAURANT** *Blauw*. ‘Dan weet je pas echt wat Aziatisch eten is.’

— **HETEROCAFÉ** *Orlof*, met een eigen werf voor de deur.

— **PUBLIC SPACE** *De grachten*. ‘Overal kun je een bootje huren; een leuke manier om de stad te ontdekken.’

DE HISTORICUS

Maarten van Rossem

Je haat zijn cynisme of bent fan. Historicus Maarten van Rossem is ook in zijn culturele programma’s *Hier zijn de Van Rossems* op NPO en de serie *Van Rossem vertelt* bij de regionale omroep Utrecht uitgesproken. Beide programma’s brengen een stukje cultuur en historie in de huiskamer.

Van Rossem studeerde ooit farmacie, want dat leek zijn voogd beter dan geschiedenis, een studie voor zwakkelingen. Na een jaar sloeg Van Rossem dat advies in de wind en ging toch voor zijn grote liefde: geschiedenis. Hij studeerde cum laude af in de stad waar hij nog steeds woont: Utrecht. Een provinciestad, eens een Romeins castellum. Als student vond hij het een in zichzelf gekeerde industriestad. ‘Utrecht is er echt veel leuker op geworden, en dat heeft de stad te danken aan

het hoger onderwijs.’ En als je dan vraagt naar hét monument van de stad, dan komt er zonder aarzeling de Domtoren uit.

‘Als ik dan een bus met Japaners bij het Rietveldhuis zie staan, wil ik naar ze toegaan en zeggen: ‘We hebben een ander monument; dat is pas wat: een toren van mondiale betekenis.’ De toren is solide gebouwd, heeft nooit aan een kerk vast gezeten, en had een religieuze functie op het Domplein. Vroeger was Utrecht een aartsbisdom met een bestuur van gewicht, tot in de Middeleeuwen was het de grootste stad van Midden Nederland.’

Van Rossem vertelt wordt al voor het 8e seizoen gemaakt. Genoeg krijgt hij er niet van; mede omdat er niet met een scenario wordt gewerkt en informeel en spontaan wordt opgenomen. ‘Zoals tv altijd gemaakt zou moeten worden.’ Daarnaast valt er nog zoveel te ontdekken in de provincie Utrecht, meent Van Ros-

sem. De aanleg van het Wilhelminapark is zo’n mooi onderwerp. ‘Het park ziet er na de opknopbeurt van de gemeente beter uit. Nu nog de handhaving. Op een mooie zondag rijden de pizzarijders je voor de sokken en wordt er gebarbecued. Laat ze dit net als in het Vondelpark verbieden.’ En als hij dan nog een paar puntjes van kritiek mag geven: ‘Stop meer geld in het schoonhouden van de stad. Ik ruim regelmatig troep op in het Wilhelminapark.’ En Van Rossem waarschuwt voor een mogelijke toeristenstroom zoals in Amsterdam. ‘Je hebt niks aan toeristen, laat ze vooral snel vertrekken. Toerisme leidt tot spotgoedkope horeca en verpaupering.’

— **MUSEUM** *Centraal Museum*

— **PUBLIC SPACE** *Domplein*

— **ZAKENLIJK** *Faculty Club*

HET JONGE TALENT

Laurens van Roomen

Een ondernemer school al in hem op de middelbare school. Met zijn jongere broer bouwde Laurens van Roomen (23) websites. Eenmaal op de universiteit stond zijn studentenkamer vol met pakketjes bestellingen van zijn webshop met sportartikelen. Laurens behaalde zijn bachelor natuurwetenschappen en innovatie en zijn master sustainable business & innovation. Verduurzamen van het bedrijfsleven heeft zijn interesse. Veel van wat hij nu doet bij zijn succesvolle start up VR House – opgezet met studiegenoot Nick Kole – heeft hij in de praktijk geleerd. Zijn trigger voor VR House begon in China. Voor zijn toenmalige webshop kocht hij daar de eerste modellen virtual reality brillen. ‘Zo gaaf, ineens kijk je rond tussen de dinosaurussen. Dit moest iedereen hebben, vond ik. Het bedrijfsleven toonde interesse. Denk aan de makelaardij, vastgoed, machinebouw, reisbureaus of marketing en promotie op evenementen.’

De jonge ondernemer maakte zijn website, schreef goede informatiepagina's en wist hoog in de zoekmachine Google te komen. De rest liep vanzelf..... ‘Klanten vinden ons vooral via Google. Een vr-bril koop je meestal eenmalig. Dus heb

je een breed klantenbestand nodig om succesvol te kunnen zijn.’

Laurens blijft herinvesteren in het bedrijf; zijn personeel telt inmiddels vijftien man. Dé reden waarom hij nog geen Porsche onder zijn kont heeft, maar op de racefiets naar kantoor komt, lacht hij met een knipoog. Utrecht is volgens hem een goede stad om te ondernemen. ‘Lekker centraal, je zit zo op de A2. Handig voor klanten.’ Het ondernemerschap lacht hem toe. Zijn inspiratiebron is onder andere wielrenner Dumoulin, want de beste sporter die ook nog eens zichzelf blijft: nuchter. ‘Zo wil ik als ondernemer ook zijn: met beide voeten op de grond. Het mooiste van het ondernemerschap is de vrijheid. Dat ik zelf beslissingen kan maken. Aan het eind van het jaar zie ik hoe ik het doe. En, ik kan mijn eigen personeel aannemen. Ook fijn!’

Bij VR House kun je niet alleen terecht voor de nieuwste vr-brillen,

maar ook vr-hardware huren voor evenementen. ‘We hebben oproepkrachten in dienst die alles klaar zetten. Ook leuk, we organiseren virtual reality tours voor bedrijven.’

Niet alles wat hij doet, is direct een succes, geeft hij toe. Maar dat hoort bij het ondernemerschap, zegt Laurens realistisch. Hij leert iedere dag bij, volgt cursussen om zijn developer bij te kunnen benen. In augmented reality (AR), een nieuw snufje, ziet Laurens potentie. ‘Met die techniek blijf je in deze wereld met 3D hologrammen. Zo kun je bijvoorbeeld huizen inrichten met spullen van Ikea. Als deze techniek zich bewijst, zet ik er een accountmanager op.’

— **CAFÉ** Ozebi, poolbar

— **RESTAURANT** Pomo

— **PUBLIC SPACE** Griftpark

DE STATIONSBAAS

Mirjam Schokker

Ze is baas van Utrecht Centraal, en vindt dit de tofste baan ter wereld. Manager Mirjam Schokker van NS Stations, onderdeel van de NS, zorgt dat zo'n 200.000 reizigers en honderden medewerkers het dagelijks naar hun zin hebben op dit station, en iedereen veilig kan verblijven op een schoon stationsgebied. En dan is Utrecht Centraal net één groot centraal gelegen hotel. ‘De reizigers verblijven in mijn station (op papier van NS, gemeente Utrecht en ProRail, red). Samen met mijn team ben ik verantwoordelijk voor mijn gasten, tot ze de trein, tram of bus instappen. Ik wil dat zij blij zijn. Daarnaast gaat mijn zorg en aandacht uit naar de retailers en hun personeel, schoonmakers, beveiligers, aan-

nemers en onderhoudspersoneel; mensen die allemaal in het stationsgebied werken. Ik steek veel tijd in het rondlopen op het station; wil weten wat er leeft en mensen leren kennen. Ik maak me ook hard voor een werkplek op het station; een plek waar ik 24/7 kan zijn. Op de werkvloer ben ik het allerliefst.’

Hospitality is Schokker op het lijf geschreven. Jarenlang zwierf ze over de wereld als manager van Hilton International en later Scandic Hotels. New York, Tokyo, Stockholm en Rome proefden van haar deskundige gastvrijheid. Een meisjesdroom kwam uit. En, voor die gastvrijheid werd ze ook nog eens onderscheiden met de Hilton Award. Aan het zwerven over die wereldbol kwam een eind. Schokker ontmoette haar man in Londen en bedacht dat het eens tijd werd om in Nederland aan de bak te

gaan. Eerst bij een opvang voor dak- en thuislozen, later bij NS Stations. ‘In de opvang miste ik de commerciële kant.’ Begin dit jaar ruilde ze haar baan als transitie-manager bij NS Stations in voor de ‘alleenheerschappij’ op Utrecht Centraal. En daar kan ze de gave om dingen te fixen pas écht kwijt. Utrecht Centraal is immers een druk overstapstation. ‘Ik hou van problemen oplossen, dan ben ik in mijn element. Er is iemand nodig die de rust bewaart. Ik sta er dag en nacht; in goede en slechte tijden. Ik viel wat dat betreft ook met mijn neus in de boter met die januaristorm, toen reizigers massaal strandden op Utrecht Centraal. Zo'n situatie wil je liever niet, maar de adrenaline schoot door mijn lijf. Ik móest al die reizigers naar huis krijgen. Een noodscenario met veldbedjes had ik achter de hand. Nodig was het niet, om twee uur 's nachts was iedereen naar huis. Een onbeschrijflijk gevoel!’

— **HORECA** De horecagelegenheden op de eerste verdieping CS Utrecht. ‘Een prachtig uitzicht.’

— **FESTIVAL** Het Nederlands Filmfestival. ‘Op diezelfde verdieping maken we een open lucht bioscoop tijdens het Nederlands Filmfestival.’

DE NIEUWSCHEF
Ariën Prins

Landelijk nieuws komt vooral uit de regio, en mede daarom is het zo belangrijk om die journalistiek in stand te houden, meent Nieuwschef AD Utrechts Nieuwsblad Ariën Prins. Recent landelijk Utrechts nieuws: de moord op Anne Faber, de ontwikkeling in het stationsgebied of de oorlog en liquidaties in de Marokkaanse onderwereld. 'We zitten boven op dit nieuws. Regiojournalisten hebben ogen en oren overall, en hebben dé contacten. Dat is onze sterkste kant, en ook het leuke van het vak. Je zit dicht op de stad en samenleving. Of het nu gaat om landelijk nieuws of de inwoner met die bijzondere hobby.'

Zijn carrière begon in het hoge noorden bij het Groninger Dagblad en het Dagblad van het Noorden. Hij werd chef Binnenland bij het AD, en verlangde na een paar moves binnen de landelijke redactie terug naar de regioredactie. 'Regionieuws maken is een leuke vorm van journalistiek.' Zelf schrijft hij niet meer. En ja, op een melancholische dag mist hij dat soms. Maar hoe leuk is het om 25 journalisten aan te sturen en samen een mooie krant te maken. En het nieuws dan ook nog als eerste te hebben. De concurrentie komt uit de hoek van het online Duic, RTV Utrecht en

13

de Telegraaf. 'Hoe meer concurrenten hoe beter. Dat houdt je scherp, en is goed voor de stad. Als we nieuws missen, balen we stevig. Lezers moeten iets hebben aan een verhaal. Dat ze denken: goh, dat wist ik niet en het aan hun burens vertellen. Onderschat de lezer niet. Ik ben ook blij met alle feedback; dan zie je of je het als krant goed doet.'

Dat de print-versie zal verdwijnen, is Prins niet bang voor. 'Al jarenlang zie je verschuivingen in medialand. Ook wij zetten nieuws direct online, maar de groep mensen die een krant wil vasthouden, blijft.'

Een ontwikkeling die Prins fascineert: de groei van de stad. 'Utrecht wordt een serieuze stad. Een stad die meetelt met over een paar jaar bijna 400.000 inwoners. Het centrum was toen ik bij het Utrechts Nieuwsblad begon een enorme bouwput; nu zie je hoe mooi het gaat worden. Die ontwikkeling brengt ook vraagstukken met zich mee. Hoe ga je om met de drukte en de groei? De

woningmarkt staat onder druk. Hoe organiseer je verkeersstromen en zorg je dat de binnenstad niet dichtslibt? In de serie 'Utrecht op naar 400.000 inwoners' hebben we deze onderwerpen al belicht.' (Lachend) 'Het laatste woord is er nog niet over gesproken.'

— **BUURT** Breedstraatbuurt. 'Leuk om hier eens te lopen, vroeger een probleemwijk, maar nu een typische stadswijk vol bedrijvigheid.'

— **KROEG** De Oude Rechtbank, in het voormalige gerechtsgebouw. 'Met mooi weer lekker buiten op het terras in een historische omgeving én leuk voor kinderen.'

— **DOEN** Rondvaart. 'Utrecht is echt heel mooi vanaf het water.'

DE PROGRAMMAKER
Gisela Mallant

Programmamaker/producent Gisela Mallant – werkte onder andere jarenlang voor *Het Klokhuis* en *Knoop in je Zakdoek* – heeft met haar bedrijf Figuli Producties indrukwekkende documentaires gemaakt. *Verloren Band*, *Heldrings Dagen*, *Het spoor naar Auschwitz* en *Liever dood dan vermist* werden uitgezonden bij de NPO. Ze maakt deze docu's met interviewer en goede vriend Frénk van der Linden.

'Negen jaar geleden wilde Frénk een laatste poging doen om zijn gescheiden ouders na 40 jaar stilzwijgen weer met elkaar in contact te brengen. We kwamen uit op een documentaire, omdat het voor ons de enige indringende manier was om ze inzicht te geven in elkaars gevoelsleven. Het was een groot succes. *Verloren Band* ging in première op het filmfestival in Utrecht en het bracht uiteindelijk zijn ouders weer bij elkaar.'

Samen maakten ze nog een paar juweeltjes. Met *Het spoor naar Auschwitz* wilde Mallant weten waarom de spoorlijnen naar de concentratiekampen nooit zijn gebombardeerd. 'De belangrijkste redenen zijn dat het lange tijd technisch niet haalbaar was en toen het wel kon is er om politieke en militaire redenen te lang gearzeld.'

Met haar jongste documentaire *Liever dood dan vermist* geeft ze neergestorte vermiste piloten en andere bemanningsleden uit WO2 een gezicht. 'Hierin staat de vraag centraal waarom de neergestorte

14

vliegtuigen en hun militairen vaak niet worden geborgen. Tot groot verdriet van nabestaanden die vinden dat deze mannen een echt graf verdienen. Met deze documentaire hebben we tot de politiek weten door te dringen. Het regeringsbeleid wordt aangepast; er zal nu wél tot bergen worden overgegaan. Kroon op mijn werk.'

Mallant woont en werkt al 39 jaar vanuit Utrecht. En, dat blijkt een goede keuze. 'Voor *Liever dood dan vermist* filmde ik in Limburg en Friesland, en dan is het fijn wanneer je zo centraal in het land woont. Bovendien is het een inspirerende dynamische studentenstad met een rijke historie en een geweldig centrum. Ook cultureel is er veel te beleven.'

Er zit alweer een nieuw project in de pijplijn: *Mijn Levensbericht*. Ter-

minaal zieke ouders kunnen een film laten maken voor hun kinderen, die daar later troost, kracht en inzicht uit kunnen putten.

'Met de stichting Mijn Levensbericht helpen we de ouders om dit financieel mogelijk te maken middels een waarborgfonds en crowdfunding en helpen we ze door middel van een diepgaand interview hun eigen verhaal na te laten. We werken met topinterviewers onder wie Klaas Drupsteen, óók Utrechter. Ik ben blij dat we met onze kennis en ervaring dit voor deze zwaar getroffen gezinnen kunnen doen.'

— **WERKBESPREKING** Stadsbrasserie De Utrechter

— **PUBLIC SPACE** De Nieuwe Gracht. 'Mooiste gracht van Utrecht'